

Силабус
навчальної дисципліни
Методологія наукового дослідження
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: «Початкова освіта»

Спеціальність: А3 Початкова освіта

Галузь знань: А Освіта

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Викладач (і)	ЛІСІНА Лариса Олександрівна
Е-mail викладача:	la_lisina@ukr.net
Графік консультацій	За попередньою домовленістю

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3	12 год.	12 год.	68	залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: методологічні основи педагогічних досліджень; етапи дослідження; об'єкт дослідження; предмет дослідження; мета дослідження; завдання дослідження; гіпотеза дослідження; метод наукового дослідження; стиль наукового тексту; бібліографічний опис; зведення й обробка результатів експериментальних досліджень.

Мета: Формування дослідницької компетентності магістрантів, що включає здатність до самостійного пошуку, критичного аналізу та продукування нових знань у сфері сучасної початкової освіти; опанування інструментарію психолого-педагогічної діагностики та академічного письма.

Предмет: методологічні та методичні засади педагогічних досліджень, що охоплюють принципи, категоріальний апарат, логіку, методи, процедури та інструменти наукового пізнання в галузі педагогіки.

Компетентності та програмні результати навчання

<p>Програмні компетентності</p> <p>Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі у сфері початкової освіти.</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати автономно.</p> <p>ФК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>ФК 7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.</p>	<p>Результати навчання</p> <p>ПРН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження Інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>ПРН 5. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p>
--	---

Зміст курсу:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження

Наука як фундамент професійної діяльності вчителя. Специфіка педагогічного знання. Взаємозв'язок теорії та практики в Новій українській школі (НУШ).

Академічна доброчесність та етика дослідника. Поняття плагіату, самоплагіату. Етичні норми проведення досліджень за участю дітей молодшого шкільного віку (згода батьків, конфіденційність).

Методологічні підходи в освіті. Системний, діяльнісний, особистісно орієнтований, компетентнісний та аксіологічний підходи як основа магістерської роботи.

Нормативна база наукової діяльності. Стандарти вищої освіти, вимоги до кваліфікаційних робіт магістра.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Категоріальний апарат і логіка побудови дослідження

Проектування наукового пошуку. Від наукової ідеї до формулювання теми. Обґрунтування актуальності в контексті трансформацій початкової ланки освіти.

Концептуалізація дослідження. Взаємозв'язок об'єкта, предмета та мети.

Науковий апарат. Формулювання робочої гіпотези: умови її верифікації. Декомпозиція мети у завдання (теоретичні, діагностичні, експериментальні).

Наукова новизна та практичне значення. Як описати авторський внесок (розробка методики, вдосконалення змісту уроків, створення дидактичних матеріалів).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Методи, інструментарій та презентація результатів

Специфічні методи дослідження в початковій школі. Педагогічне спостереження за діяльністю учнів. Бесіда, анкетування вчителів та батьків. Тестування рівнів сформованості компетентностей. Педагогічний експеримент: констатувальний, формувальний та контрольний етапи.

Цифрові інструменти дослідника. Використання Google Forms для опитувань. Робота з бібліографічними менеджерами (Zotero, Mendeley). Сервіси перевірки на антиплагіат.

Математико-статистична обробка даних. Методи якісного та кількісного аналізу (визначення середнього арифметичного, відсотковий розподіл, Т-критерій Стюдента для порівняння результатів «до» та «після»).

Академічне письмо та культура презентації. Стиль наукового тексту. Оформлення посилань за ДСТУ 8302:2015 або APA style. Підготовка візуалізації (Canva, PowerPoint) для захисту.

Методи навчання: лекція (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, з аналізом конкретних ситуацій), бесіда, навчальна дискусія; спостереження, ілюстрування, демонстрування; взаємоопитування, розв'язання проблемних завдань, аргументування рішень, рольове та ігрове моделювання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою

програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм “Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті” (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, мультимедійний проєктор, дошка-екран, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумкове оцінювання (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	9	9		

6 Схеми оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи. *Підсумковий контроль* відбувається у формі заліку, який передбачає перевірку теоретичних знань та практичних навичок. *Підсумкова оцінка* є сумою балів, набраних за весь курс навчання під час поточного контролю та підсумкового семестрового контролю (екзамену) (50+50=100) та вираховується за університетською шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за університетською шкалою	Оцінка ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Аносов І. П., Елькін М. В., Головкова М. М., Коробченко А. А. Основи науково-педагогічних досліджень. Мелітополь: ММД, 2015. 218 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

3. Дегтярьов А. В. Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 80 с.
4. Дубасенюк О. А. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження. Житомир : Полісся, 2016. 256 с.
5. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Комар Ю. М., Попов О. І., Комар В. Ю. Основи наукових досліджень. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 182 с.
7. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с.

Додаткова

8. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
9. Кісельова А., Завальська Л. Основи академічного письма : навч.- метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2023. 69 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25250>
10. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчальнометодичне видання. Луцьк :
11. Вежа, 2021. 48 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20241/1/akadem_mart.pdf
12. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник / ред. Р. О. Крохмального та ін. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 464.с.
13. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті — важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі. Вип. 11. Київ: Академперіодика, 2015. С. 100-106.
14. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч.посібник. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.